Gemeente Overbetuwe
Ingekomen: 01 DEC 2022
Aantal Pagina's 7

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de raad en het college van B&W van de
Gemeente Overbetuwe
Postbus 11
6660 AA ELST GLD

DGOBDR/D&B
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Kenmerk
2022-0000536640

Uw kenmerk

Datum 28 november 2022
Betreft Inwerkingtreding wet versterking decentrale rekenkamers

Geachte heer/ mevrouw,

Met ingang van 1 januari 2023 treedt voor gemeenten en provincies de wet versterking decentrale rekenkamers in werking.[1] Voor de waterschappen treedt de wet deels op 1 januari 2024 en deels per 1 januari 2025 in werking (zie toelichting verderop). Deze wet is op 31 mei jl. met een ruime meerderheid in de Tweede Kamer aangenomen en op 27 september jl. door de Eerste Kamer als hamerstuk aanvaard.

In deze brief informeer ik u over het doel van deze wet, de wijzigingen die ermee worden doorgevoerd, de inwerkingtreding en het overgangsrecht en de mogelijkheid voor decentrale overheden om ondersteuning te krijgen van de projectgroep lokale rekenkamers.

Doel wet versterking decentrale rekenkamers
De wet versterking decentrale rekenkamers heeft tot doel het creëren van een sluitend, wettelijk stelsel voor gedegen, onafhankelijk rekenkameronderzoek, ter ondersteuning van de controlerende rol van raden, staten en algemene besturen van waterschappen. Het is van groot belang dat bij alle decentrale overheden gedegen, onafhankelijk rekenkameronderzoek plaatsvindt naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Voor de onafhankelijke rekenkamer gelden alle wettelijke waarborgen voor een sterke en onafhankelijke positie.

De belangrijkste wijziging voor gemeenten betreft het afschaffen van de mogelijkheid die de Gemeentewet biedt om per verordening regels te stellen aan de uitoefening van de rekenkamerfunctie. Door deze wijziging dienen gemeenteraden een eigen onafhankelijke rekenkamer in te stellen, of met andere raden, provincies of waterschappen een gemeenschappelijke rekenkamer. Hoewel de Provinciewet in dezelfde zin wordt gewijzigd, zal dit onderdeel voor de provincies geen gevolgen hebben, aangezien alle provincies reeds over een onafhankelijke (gemeenschappelijke) rekenkamer beschikken en de mogelijkheid van een rekenkamerfunctie in de praktijk niet wordt toegepast.

[1] Kamerstukken 35298.

Voor waterschappen is de belangrijkste wijziging dat zij voortaan ook de plicht hebben om een onafhankelijke rekenkamer in te richten, alleen of met andere waterschappen, gemeenten en/of provincies tezamen.[2]

Uit de Gemeentewet en de Provinciewet volgt dat de ambtelijke ondersteuning van de onafhankelijke rekenkamer uitsluitend mag worden verricht door ambtenaren die geen band hebben met andere organen van het bestuur. De wetswijziging maakt wel mogelijk dat medewerkers van de gemeentelijke of provinciale griffie de onafhankelijke rekenkamer kunnen ondersteunen. Met deze maatregel wordt tegemoetgekomen aan met name kleinere gemeenten die anders met moeite voldoende ambtelijke ondersteuning van de rekenkamer georganiseerd kunnen krijgen. Voor de waterschappen geldt deze mogelijkheid niet, omdat de Waterschapswet niet de figuur van een griffie kent. Het is aan het waterschapsbestuur zelf om de ondersteuning van een rekenkamer op een goede en onafhankelijke manier te regelen, conform de wet.

Inwerkingtreding en overgangstermijn
Zodra de wet in werking treedt per 1 januari 2023 behoudt een verordening die een rekenkamerfunctie regelt (en de benoemingen op die basis) gedurende een jaar haar rechtskracht, dus tot 1 januari 2024. Daarvoor is in de wet versterking decentrale rekenkamers overgangsrecht getroffen.[3] Dit geeft de gemeenteraad gedurende een jaar de gelegenheid om op basis van de nieuwe wet een onafhankelijke rekenkamer (zelfstandig of gemeenschappelijk) in te stellen, de leden te benoemen en de oude verordening in te trekken. Uiterlijk op 1 januari 2024 zal dus in alle gemeenten een onafhankelijke rekenkamer moeten zijn ingesteld, inclusief de benoeming van leden.

Raadsleden die de rekenkamerfunctie uitoefenen, verliezen na intrekking van de verordening dan wel uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel van rechtswege het lidmaatschap van de rekenkamerfunctie. Ook de externe commissieleden van de rekenkamerfunctie houden dan van rechtswege op lid van de rekenkamerfunctie te zijn. Zij kunnen dan –desgewenst- conform de wet voor 6 jaar benoemd worden in de onafhankelijke rekenkamer.

Het wetsvoorstel treedt voor de waterschappen in werking per 1 januari 2024. Met de Unie van Waterschappen is afgesproken dat per die datum bij alle waterschappen onafhankelijke rekenkamers zullen zijn ingesteld en bemenst. De Unie van Waterschappen stelt hiervoor een projectgroep in om de waterschappen bij de implementatie te begeleiden.

Uitbreiding onderzoeksbevoegdheden
De rekenkamer doet onderzoek naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het gevoerde beleid. In de Gemeentewet en Provinciewet wordt de wettekst gewijzigd van 'het gevoerde bestuur' naar 'het gevoerde

[2] Artikel IIA.
[3] Artikel IV.

beleid'. Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat deze bevoegdheid van decentrale rekenkamers ruim moet worden opgevat: beleidsvoorbereiding, -vorming, -vaststelling, -uitvoering en -effecten vallen hieronder, maar ook het functioneren van de ambtelijke organisatie, die het bestuur bij zijn taakvervulling ten dienste staat, en de politieke organisatie (algemeen en dagelijks bestuur) van de gemeente, provincie en waterschap.

Decentrale rekenkamers van gemeenten en provincies beschikken reeds over bevoegdheden om onderzoek te kunnen doen naar publiekrechtelijke en privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden. Ook de rekenkamers van waterschappen krijgen deze bevoegdheden. De wet versterking decentrale rekenkamers breidt deze onderzoeksbevoegdheden van decentrale rekenkamers op een aantal punten uit.

- Decentrale rekenkamers kunnen voortaan onderzoek instellen naar de inkoop- en contractrelaties van het bestuur, bijvoorbeeld voor de inkoop van jeugdzorg of maatschappelijke ondersteuning, indien het bestuur zichzelf dat recht heeft voorbehouden. Ik raad –indien dat nog niet is gebeurd- de gemeente-, provincie-, en waterschapsbesturen aan om dit recht op te nemen in de eigen inkoopvoorwaarden.
- De wetswijziging maakt mogelijk dat decentrale rekenkamers voortaan alle subsidies, leningen en garanties kunnen onderzoeken. Nu is dat alleen mogelijk als de subsidie, lening of garantie meer dan 50% van de baten van de private rechtspersoon is.
- Decentrale rekenkamers kunnen voortaan onderzoek doen naar NV's en BV's waar alle betrokken bestuurslagen van "de overheid" gezamenlijk een meerderheidsbelang (meer dan 50%) in hebben, terwijl zij dat afzonderlijk niet hebben.
- Decentrale rekenkamers kunnen voortaan onderzoek doen naar dochter- en kleindochterondernemingen van (gezamenlijke) overheidsdeelnemingen waar de gemeenten, provincies, waterschappen en/of de Staat gezamenlijk meer dan 50% belang in hebben.
- De rekenkamer die voornemens is een onderzoek in te stellen naar deze gezamenlijke overheidsdeelnemingen dient de dagelijkse besturen van de betrokken overheden daarvan in kennis te stellen.

Extra waarborgen voor het rekenkameronderzoek en de rapportage

Ten slotte bevat de wet versterking decentrale rekenkamers nieuwe waarborgen die van belang zijn voor een goed verloop van het onderzoeksproces en de rapportage van de bevindingen door de rekenkamer.

- Het dagelijks bestuur doet jaarlijks een overzicht van de aan het dagelijks bestuur gedane voorstellen van de rekenkamer toekomen aan het algemeen bestuur, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.
- Decentrale rekenkamers dienen de door hen onderzochte instellingen de gelegenheid te geven op conceptrapporten te reageren (hoor- en wederhoor).

- Decentrale rekenkamers kunnen voortaan mededelingen, die vertrouwelijke gegevens of bevindingen bevatten, ter vertrouwelijke kennisgeving aan het algemeen bestuur sturen.

Ondersteuning door projectgroep lokale rekenkamers
In 2021 is de projectgroep lokale rekenkamers van start gegaan. De projectgroep is ingesteld door het ministerie van BZK, in samenwerking met de VNG. De projectgroep heeft tot doel om per jaar circa 25 gemeentebesturen te ondersteunen bij de inrichting en/of het functioneren van hun lokale rekenkamer en het versterken van de relatie van de rekenkamer met de raad en het college. De projectgroep deelt kennis en informatie over de versterking van lokale rekenkamers, zodat andere gemeenten hiervan kunnen leren. Voor het aanvragen van een gesprek met de projectgroep kunt u contact opnemen met het ministerie van BZK via info.openbaarbestuur@minbzk.nl.

De Nederlandse vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) ondersteunt eveneens rekenkamers. In aanvulling op de werkzaamheden van de projectgroep zijn er door de NVRR transitieteams ingesteld om rekenkamers te ondersteunen met de overgang van rekenkamercommissie naar rekenkamer. Meer informatie is te vinden op de site www.nvrr.nl.

Rechtmatigheidsverantwoording
Ook wijzigt deze wet de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Met deze wijziging leggen het college van burgemeester en wethouders bij een gemeente, het college van gedeputeerde staten bij een provincie en het dagelijks bestuur van een waterschap in de jaarrekening zelf verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. Dit is in lijn met de systematiek die geldt bij het Rijk. Dit onderdeel treedt voor gemeenten en provincies ook in werking op 1 januari 2023 en zal het eerst voor het verslagjaar 2023 gelden. In de loop van 2023 wordt in aansluiting op deze wet ook het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden gewijzigd.

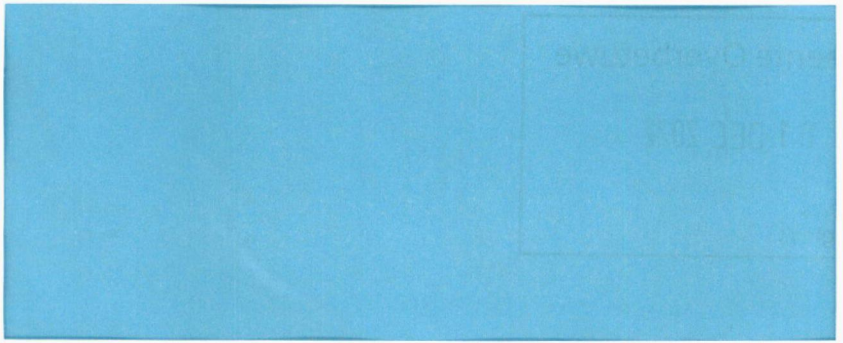
Voor de waterschappen treedt de wijziging van de rechtmatigheidsverantwoording met ingang van 1 januari 2025 in werking, vanaf het verslagjaar 2025. De Unie van Waterschappen ondersteunt hierbij de waterschappen.

Tot slot
Indien u naar aanleiding van deze brief vragen heeft over de Wet versterking decentrale rekenkamers kunt u deze stellen aan het ministerie van BZK via info.openbaarbestuur@minbzk.nl.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

R11CC #X88DXDX#DD#DDDD#

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeente Overbetuwe

Ingekomen: 01 DEC 2022

Aantal Pagina's